

ЗМІСТ

Передмова	4
Історія перша. Про що мовчать жінки, які живуть із наркозалежністю	10
Історія друга. Про що мовчать колишні працівниці сфери сексуальних послуг	28
Історія третя. Про що мовчать сексологіни	46
Історія четверта. Про що мовчать жінки, які живуть з онкологією	62
Історія п'ята. Про що мовчать колишні ув'язнені	78
Історія шоста. Про що мовчать трансгендерні жінки	98
Історія сьома. Про що мовчать безпритульні жінки	118
Історія восьма. Про що мовчать жінки, які живуть із біполярним розладом	132
Історія дев'ята. Про що мовчать ромські жінки	150
Історія десята. Про що мовчать жінки з інвалідністю	168
Історія одинадцята. Про що мовчать жінки, які живуть з ВІЛ-статусом	184
Історія дванадцята. Про що мовчать жінки, які пішли з монастиря	206
Історія тринадцята. Про що мовчать жінки, які пережили згвалтування	224

ПЕРЕДМОВА

ТАНЯ КАСЬЯН
авторна «Про що мовчатъ»

Ідея цієї книжки народилася несподівано. Спочатку був проект із серії інтерв'ю, який виник так само несподівано. «А чому б тобі не написати про дитячих хірургів? Про що вони ніколи не говорять?» – запитала моя колишня керівниця. Про що мовчат дитячі хірурги? Тема мене зачепила, точніше, сам меседж. Але про хірургів я так і не написала...

Натомість першою історією, яну я побачила під назвою «Про що мовчат...», стала розповідь колишньої сенс-працівниці. Я познайомилася з нею на заході, де енс-сенс-працівниці розповідали про своє життя. У мене снлався стійкий стереотип, як мають виглядати теперішні та колишні сенс-працівниці, але моя геройня юдним чином йому не відповідала. Це був *aha-момент!*

Відтоді я вирішила, що хочу писати про людей, чиї історії для більшості оповіті стереотипними уявленнями. Я зрозуміла, що маю розвінчувати міфи, розповідати одним людям про правду інших і таким чином підвищувати рівень толерантності та прийняття у нашому суспільстві. Я шукала героїв, герої знаходили мене... Багато зізнань, сліз, почуттів, бесід із психологом...

Уже працюючи над книжкою з командою, ми зрозуміли, як можна посилити думку візуально. Мізнюючи над історіями, мої рефлексії перетворилися на 13 слів. Асоціації щодо кожного з них шрифтний дизайнер втілив у конструкції літер – в авторському шрифті Silence. Ми хотіли майже непомітно деформувати літери, щоб передати напругу непростих історій. На перший погляд вам здаватиметься, що шрифт звичайний, але то лише

ПЕРЕДМОВА

КАТЕРИНА ДЕМ'ЯНЧУК

головна редакторна видавництва BookChef

Самотність... Як часто ми про неї думаємо? Коли поряд є нокhana людина, родина або друзі, це відчувається майже зникає. Та чи це насправді так? Думаю, ні. З нами завжди залишаються наші думки і пам'ять про минуле. Жодна інша людина не здатна усвідомити усе, що ми пережили у своєму житті, причини наших вчинків і наших рішень.

Ми залишаємося самотніми ще й через те, що часто не уявляємо, чим живуть люди довкола нас. Яна доля, наприклад, у наркозалежності жінки, монахині, ув'язненої або жінки з біополярним розладом? Про життя цих людей наше уявлення ґрунтуються лише на загальній суспільній думці.

Завдяки історіям наших героїнь ми змінimo жорстоні стереотипи і змусимо поглянути на життя під іншим кутом. Їхні розповіді западають у душу, змушують плакати, сумувати, лютувати або ціпеніти від жаху. Вони зачіпають проблеми, про які зазвичай мовчать, їх соромляться і приховують. Вони застерігають нас від неправильних вчинків, а часом здається, що жінка просто прагне розуміння і співчуття. Одне можу обіцяти: ніхто з вас, шановні читачі, не залишиться байдужим і вже не буде таким, як раніше. Сподіваюся, що завдяки цим історіям люди зможуть бодай спробувати зрозуміти тих, хто поруч, і таким чином стануть трохи більшими одне до одного.

ІСТОРІЯ ПЕРША
ПРО ЩО МОВЧАТЬ ЖІНКИ, ЯКІ ЖИВУТЬ ІЗ НАРКОЗАЛЕЖНІСТЮ

МИХАЙЛО ПРИСЯЖНЮК

ведучий гостросоціального ток-шоу «Один за всіх» на СТБ,
юрист

Я захоплений історією, яку прочитав. Захоплений перш за все тим, наскільки сильною може бути жінка. Коли ти тікаєш з дому, коли перестаєш бути дитиною для своїх батьків, потім ти з легких наркотиків переходиш на важкі, після цього – сідаєш на голку, а паралельно переступаєш закон, не тільки вживаючи наркотики, а й розповсюджуючи, – це просто немислимий життєвий шлях. Жінка більш чітко усвідомлює свою юридичну відповідальність за безліч процесів – я з цим часто зустрічаюся у студії «Один за всіх». Чоловік-злочинець часто вважає, що все може зійти з рун, жінка ж більш тверезо

оцінює відповідальність за свої дії. Наркозалежна дівчина, яка обтяжена тим, що вона відірвана від рідного дому, ще й продає наркотики – це дно, на мій погляд. І жінка з цього дна знайшла в собі сили приєднатися до самодостатніх людей, з їхньою допомогою підвелася на ноги, обтрусилася, стала матір'ю двох дітей і зараз готова ділитися зі світом своїм досвідом, не соромлячись цього. Я вважаю, вона заслуговує на величезну повагу!

Ще важливе місце тут займають стереотипи, наприклад, що у наркозалежної людини не може бути здорових дітей. Саме суспільство тан налаштоване. Дехто і сьогодні відкидає людей з іншим кольором шніри чи віросповіданням, ВІЛ-інфікованих чи з онкологією, людей з інвалідністю, з нарко- чи алкозалежністю. Мені б дуже хотілося, щоб жінки, натхнені її принладом, змогли руйнувати стереотипи. Це дуже важливо! Щиро вдячний за цю історію і за можливість бути причетним до такого проєкту!

ІСТОРІЯ ПЕРША

ПРО ЩО МОВЧАТЬ ЖІНКИ, ЯКІ ЖИВУТЬ ІЗ НАРКОЗАЛЕЖНІСТЮ

Велта Пархоменко — соціальний працівник, мама двох дітей. Історія відносин Велти з наркотиками триває 19 років. Вона почала вживати ще у підлітковому віці, коли їй було 14. Неодноразово намагалася боротися як сама, так і з допомогою близьких людей. Вісім років — саме стільки вона вживала. І ще одинадцять — живе тверезо і допомагає тим, хто проходить через подібний досвід. Чому вона вирішила не мовчати, а говорити відкрито про проблеми людей, які живуть із наркозалежністю?

тк Велто, ви почали вживати наркотики ще в дитинстві. Що вас на це підштовхнуло? І чому, на вашу думку, вживання переросло у залежність?

вп Теорій вининення залежності існує безліч. Хтось пробує — і більше не вживає, а ті, хто продовжує вживати, — руйнують себе і своє життя. До дев'ятого класу я жила з батьками у Владивостону, а потім ми переїхали до України, у місто Бердичів. Не можу сказати, що переїзд став тим самим поштовхом, адже, коли ще жила в Росії, я вже вживала алкоголь, хоча й була зовсім юною. Тож, думаю, це було лише питання часу... Оснільки я переїхала

ІСТОРІЯ ПЕРША

ПРО ЩО МОВЧАТЬ ЖІНКИ, ЯКІ ЖИВУТЬ ІЗ НАРКОЗАЛЕЖНІСТЮ

Велта Пархоменко — соціальний працівник, мама двох дітей. Історія відносин Велти з наркотиками триває 19 років. Вона почала вживати ще у підлітковому віці, коли їй було 14. Неодноразово намагалася боротися як сама, так і з допомогою близьких людей. Вісім років — саме стільки вона вживала. І ще одинадцять — живе тверезо і допомагає тим, хто проходить через подібний досвід. Чому вона вирішила не мовчати, а говорити відкрито про проблеми людей, які живуть із наркозалежністю?

тк Велто, ви почали вживати наркотики ще в дитинстві. Що вас на це підштовхнуло? І чому, на вашу думку, вживання переросло у залежність?

вп Теорій вининення залежності існує безліч. Хтось пробує — і більше не вживає, а ті, хто продовжує вживати, — руйнують себе і своє життя. До дев'ятого класу я жила з батьками у Владивостону, а потім ми переїхали до України, у місто Бердичів. Не можу сказати, що переїзд став тим самим поштовхом, адже, коли ще жила в Росії, я вже вживала алкоголь, хоча й була зовсім юною. Тож, думаю, це було лише питання часу... Оснільки я переїхала